

Előfizetési díj.

Videkre postán vagy helyben házhoz hordva

Égészre	16 frt
Félévre	8 „
Negyedre	4 „
Egy hó helyben	1 frt 50 kr

Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői szállítás:

Főter 4-ik szám havá a lap szellemi részét illető közlemények czimzandók.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

AZ ÉRTÉKESB CÍKKEK DIJAZTATNAK.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

ELFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET”
politikai és közgazdasági napilap

hatodik évfolyama harmadik évnegyedére.

A „Kelet” előfizetési ára:

Égészre	16 frt
Félévre	8 frt
Negyedre	4 „
Egy hó	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

A megrendelések legczélseztérben postai utalvánnyal alólírt könyvkereskedésbe küldendők

Nyolc egyszerre beküldött előfizetés után tisztelt példánnyal szolgálunk.

STEIN JÁNOS,
a „Kelet” kiadója.

Kolozsvár, 1876. aug. 21.

△. legkitünőbb intézmények, hogy azok mentek a veszedelemtől, hogy azok nem értő ezek között eredménytelenül maradjanak, őt céljukat egészen el ne téveszték, — míg aránylag kezdetleges, sőt silány források között is megeshetik, hogy szakavatott s hivatásuk magaslátán álló egyének vón kezükbe az ügyeket, váratlan siker ép a vezetés nyomába, a magukban hit formák életét öltének s oly eredményt kelnek a munkások nyomába, minőt a levrésembebb reménykedés sem mert magának géni.

Ha alamikor: a közigazgatási reform életbe léptetésekor juthat e politikai rég elösmert lel eszünkbe, — kivált tekintve azt a ma napság szinte páratlanul tetsző oppositio, melylyel — bizonyos részről — e új alkotásnak találkoznia kellett.

Emelkezhetünk, ugyanis, hogy a politikai — újabb keletű — Kassandrák mily sokadalulag voltak készen baljósaltukkal akkor, midőn közigazgatásunk újra alkotásának tervezete kerülvén a törvényhozás naprendjére, minden argumentumaiokból ifogytak s a mindennapi kenyereket tev ellenzékeskedés keserves robotját még, kénytelenek valának egy-egy mondva emált vezércikkben leróni — Napnál világosabban bebizonyítván, hogy Szent István bodalma menthetetlenül össze fog

A „KELET” TÁRCZÁJA.

MARGIT.

Lélektani rajz

Szász BELÁTÓL.

(Folytatás.)

IX.

185* jun. 14.

Liz néni, bár mennyire igyekezett, nem hagy szöböz jutni. Hirtelen levették a tőle — és mielőtt takarom alá bujhattam volna, — kiáltott a ház — s lefele feiettem, hogy a gertyát kioltsa s hagyjon magamra. Éreztem, hogy ha valaki közelben marad, a setétség elletet is kicsattan a széken pirjától arcám egy alig győztem kívánni, míg magamra maradtam.

Ali vonta ki lábát szöbözéből, sajátos érzéssel fogta el egész vállomat. Fáj minden tagom, nint mikor álomunkban feneketlen mélységbe zuhanunk s nincs mentő kéz, mely föl tartozson. Időnként borzongás futotta végig izmomat s rögtön rá, csodálatos hőség fogott el Keblem pihegett, száraz ajkam fölcserepedez, szemem égett és szikrázott.

omlani, mihelytt Tisza Kálmán megye-szervezeti törvényei életbe lépének.

Ők felelték egyfelől, hogy életre való nemzeteket írott paragrafusok sem halottá, sem élővé nem tehetnek és felelték másfelől, hogy — qui nimium probat, nihil probat.

De bármennyire túl lőttek is az illetők a czélon, midőn a formákban a lényeket is végkép halálra ítélték — azok, a kik hivatta vannak, hogy e tervezett vázlatot élő hússal és vérral lássák el, nem utasíthatók el maguktól a kötelezettséget, melylyel bebizonyítandók, hogy nem hiu tervezetekbe bocsátkoztak akkor, midőn a törvényhozás elé a már törvényerőre emelkedett javaslatokat terjesztették, hanem öntudatos munkát végeztek, melynek kimaradhatatlan eredményei javára és előnyére válnak a nemzetnek, mely — immár más szeleket is látott, de mely öntudatos akarattal kíván a jogállam minden követelményeinek eleget tenni s megfelelni annak a hivatásnak, mely előtte az új idők folyamában új feladat képében áll.

Belügyminiszerünkől ki itt első sorban jó tekintetbe, bármily csekély rokonszenvennel viseltessék is valaki egyénisége s eddigi eljárása irányában, lehetetlen megtagadni azt, hogy öntudatosan tüzi ki céljait s minden melléktekintet mellőzésével tud így kitűzött céljai felé haladni is. Előre látható volt tehát, hogy midőn a közigazgatás újraalakítását feladatává tette, nem fog felúton megállni, s hogy a mily erélylyel vitte keresztül magát a törvényt az illetékes helyen, ép oly következetesen fog utján tovább haladni akkor, a midőn az új törvények életbeléptetése kerül majd napirendre.

A holt formák azonban, csak magukban, sokra soha sem vezettek s legkevésbé ott, a hol egy oly szövevényes gépezet munkába indításáról van szó, minő egy állam közigazgatási szervezete.

Kitűnő munkások, minden állomáson; de kitűnő munkások legkivált a szervezet élén, — a kik vezetni tudjanak; életet önteni az írott sorokba; lelket adni annak, a mi magában csak „megholt állat”; pótolni a mi hiányos — mert az elmélet soha a valóságot utolérni nem tudhatja — s levonni abból, a mit a túlbuzgóság talán igen sokat rakott az alkotásra.

A jövő esélye, e tekintetben, minden esetre, a közigazgatás élén álló egyének, a korona és kormány személyesének kezébe van letéve — az új közigazgatási törvények sikere, vagy hajótörése a főispánok személynének helyes megválasztásától függ.

Szobám sötéte karikákban megvilágosodott. Szemeim merőn szegém a semmiség egy pontjára. Tüzes szipokak pattogzottak fel, gyorsan indultak körforgásba, sajátos alakokra szakadoztak szét — míg végre Péter eltorzult, iszonyu alakja domborodott ki környezetéből. Rémülve bunytam le pilláimat s undorodva tartám előre karjaimat, hogy elodázzam magamtól e szörny csufágot, midőn körvonalai lassanként elmosódtak s vonásai, ajka, orra, szemei átalakultak Meher szelid szánó arcvonásaira, a mint térdelve esenggett meghallgatásért s én ágyamból félig kiemelkedve, kitárt karokkal hajoltam felé, míg lábam a hideg padlót érintve fölrezenkés s kissé magamhoz tértem — mignem, pillanatra megtisztult eszméimet ismét homályos köd borította el.

Szellemi látköröm, olykor, egészen kitisztult. Belátám, felfogtam helyzetem s bár nevet nem bírák adni az állapotnak, melybe ez asszony daemóni befolyása alatt jutottam, elundorodva szerettem volna magam magamtól visszavonulni. Még nem tudám, mik e tironyázások, melyeket mostohám atyám házában meghonosított. Még nem tudám, mily szerepet játszanak e vendégek, mostohám, atyám és én e társaságokban — de éreztem, hogy anyám ágyam felett függő képe meg van szentségtelenítve, atyám elárulva s én — megbocstelelnitve, mert egy földel alatt lélegezek velők, ugyanazon asztal mellett foglaltam helyet, mint ők s mert Péter ocsmányosságának prédálut vettem.

Azt lehetett előre látni, hogy Tisza Kálmán — minél elkeseredettebb harcz folyt új alkotásával szemben, annál kérelmetlenebbül fog kitűzött célja felé haladni és sem kedvezés, sem ellenszenv, a multnak semminemű tekintete nem fog neki irányt szabni akkor, a midőn arról leend szó, hogy az egyéneket megválaszassa, a kiknek kezében az új formájú közigazgatás bognja leend majd letéve.

Tudhattuk előre, hogy a főispáni kinevezések oly rostáját és bírálatát alkotandják a multnak, a mely teljes biztosítékát szolgáltatja majd a jövőnek s közvetve magának az új alkotásnak.

Nem lehet, tehát, hogy a legteljesebb megelégedéssel, sőt elégtétellel ne tekintünk a hivatalos lap legközelebbi számára, mely — csak az erdélyi részeket tekintve — hazarészünk közigazgatási főnökeire nézve a korona és kormány megálapodásait teszi közzé s a tulnyomó nagy részben arról tanuskodik, hogy az eddigi vezérek jövőre is állomásaikon maradnak.

A régi időkben még nem lehetett volna e tényleg messzibbre ható következtetéseket vonnunk. Akkor sok minden tekintet lehetett az ilyeszerű kinevezéseknél irányadó.

Ma, e tekintetben, semmi aggodalom fön nem foroghat, sőt vannak garantáink, melyek biztosítékot nyújtanak a felől, hogy itt kizárólag a közigazgatás érdekei voltak és lesznek az irányadók.

Meg azonban hátra van néhány megye vezetőjének kinevezése.

Nem vagyunk annyira beavatva az ügyek színterébe, hogy a vezetésbe, hogy tudhatnók, mik a kellestől okok.

Egyszerűen tehát csak arra szorítkozunk, hogy az új kinevezéseket a legnagyobb örömmel és megelégedéssel üdvözljük.

— A közös hadügyminisiterium

azon promemoriát, melyet a lőtenyészés ügyében az erdélyi gazdasági egyesület hozzá benyújtott, mint értesülünk, közszónettel és helyesléssel fogadta s 190. sz. a. kelt leiratában, melyet ugyancsak az erdélyi gazdasági egyesület választmányához intézett, ennek kifejezést is ad s a lőtenyészés ügyének emelésére szükséges intézkedésekre nézve néhány bizalmas kérdést tesz.

A hadügyminisiterium ezen válasza az erdélyi gazd. egyesület legutóbb tartott választmányi ülésében olvastatván fel, a válasz elvi része öröndetes tudomásul vétetett, a bizalmas kérdésekre nézve pedig az határozatokat, hogy azok a promemoria elkészítésére felkért bizottság tagjai között köröztessenek és a Bécsbe intézendő vál sz a beérkezendő válaszok alapján

Oh átok, gyehenna átka e nőn — ki ily pocsolýba rántott engem is — és ismét átok én rajtam is, ki mint anyám gyilkosa, bűnnek méltó büntetését szenvedem.

A kocka, mely életem fölcillanásával elvettem, már akkor a poklok mélyére gurult, midőn anyám koporsója a sirba mélyesztett és sen ez a semmiségből, sem az a pokol torkából többé vissza nem vonható.

Mi tartóztatson engem vissza többé? Hát anyám is állott-e közém s átkozott végzetem közé, midőn mentő kezére oly szükségem lesz vala? Hát atyám szivében tartott-e könyörületet, midőn ez asszony-daemón zsákmányul dobott s hát maga az isten, havan, elnézhette békén, midőn megraboltattam gyermekeségemtől, midőn undok szemek s szavak s ama jéghideg kigyó érintése letérlé lelkemről az ártatlanság himpórtát s a ragadó pestis méltelye naponta s cseppenkint szivárgott le szivembe — hogy az elbódító bella donna gyökeret verhesen abban s kiforgasson eomagam-ból engemet!

A mint most visszatérek e rettenetes éjjelre, tisztán látom a pontot, melyen a Tsinevad hídján a Dev-sereg a jó szellemek kezéből kiragadt s a mélységbe lökött, hogy Ahirham boszujának vettessem prédálut.

Oh, de mi haszna ma látnom meg azt az örvényt, mely egész életemet, lelkem üdvöségét rég elnyelte örökre!

X.

Időm volt elég, hogy újra és újra ismételjem magamhoz e kérdést, mert mintha for-

szerkesztessék. A közös hadügyminisiterium fent jelzett válasza — mint értesülünk — magyar nyelven kelt.

A háboru.

Egy konstantinápolyi, török nyelven megjelenő lap, az „Ittihad” legközelebb nagy érdeklő cikkben, melyről maga mondja, hogy a kormánynak nézetét is tolmácsolja, nyilatkozik a török-szerb viszonyokról. A cikk czime következő: „Minő magatartást kövessen a porta az igazság és jog elvének megfelelően Szerbia iránt?” Az angol lapok azon nézetre támaszkodva, hogy nemzetközi szempontból Szerbia, mint vazallus állam a háboru folytán, mely egyszerű lázadás, a törvényen kívül helyezte magát s így mind Szerbia, mind Milán fejedelem felelős érte, az „Ittihad” ezeket írja:

„Az egyezmények, melyek Szerbiának kiváltságait s önkormányzatát biztosítják, a császári kormány elleni lázadás ténye által megszűnének. Az egyezmények ez országnak azt szabták elő, hogy mindenkor, midőn panasza van a fényes porta ellen, a nagyhatalmakhoz forduljon. Szerbia a nagyhatalmak tanácsa és előterjesztései daczára, lábbal tapodta minden kötelezettségét. Ebből az következik, hogy az ekkép alapjaikban megérett egyezmények, ipso facto megszűnének. A kérdés, mely ebből keletkezik, immár az: Hogyan használja fel a porta, mint győző fél jogát, hogyan járjon el Milán fejedelemmel szemben, ki mint a szerbek feje ezek tetteiért felelős?

A kérdést így felállítva, könnyű megoldani. A fényes porta megszűntetheti Szerbiát. Különbön — folytatja az „Ittihad” — örömmel constatalható, hogy a szkupcsina a tagjainak többsége a háboru ellen nyilatkozott s a béke hívei folyton szaporodnak. E tényállást meggondolva s ha be lehetne bizonyítani, hogy a szerb nemzet a lázadásért nem felelős, az úgy más fordulatot venne.

Mindenekelőtt Milán fejedelemet lehet elítélni s mint lázadót megbüntetni. A mi a szerb népet illeti, ez a győző fél kegyelmét köteles kikérni. De a császári kormány ez esetben nem hagyhatja figyelmen kívül, hogy a szerbek nem tudtak fejedelemüknek ellenállni, a ki őket a lázadásba sodorta. Pedig a nemzet ezt megtehette volna. Azért a császári kegyelem és elnézés határai szűkre lesznek szabva. Ha általában kegyelmet akar a szerbek iránt gyakorolni, visszaállíthatja e tartományokban az egykori vajda-kormányzást. Szerbiának jövőre hadserege nemlehet. Az összes megerősített helyek, valamint a határőrzés Ausztria-Magyarországra felé a császári csapatokra bízandó. Legfőbb az engedhető meg a szerb vajdának, hogy a rendőri ügyekre kis esendőrcsapatot tartson.

telmes főreg lettem volna, úgy került heteken át mindenki a házánál — még mintha Lizi néni is kétkedni kezdett volna bennem, míg máskor könnyelt szemekkel pillantgatót felém varrójáról.

Mostohám kihívó gúnyval bánt velem. Atyám jelenlétében már nem szólhattam egy családias szót, melyre a legélesebb megvetés egy-egy megjegyzése ne következett volna. Ha kevés ismerősünk közül valamelyiknek családi ügyei jöttek szóba s én egy bátoratlan megjegyzést kockáztatnék — mindjárt kiméletlen czélzást ejte rám, a mint mondá „a család bűzkeségére”, a ki ama nagy társaság előtt oly nagy tisztességet szereztem a háznak.

Az időt sokat beszéltek városunkban egy fiatal lányról, ki egy kétes jellemű emberrel megszökött s nekem minden ebéd fölött újabb és újabb részleteket kelle hallanom a botrányos viszonyról, melyet a lány és kedvese folytattak s mostohám mindig kikérte véleményemet ez ügy felől — mert hisz én értek az „effélékhez”.

Péter ocsmány rohögésével töltik ki ilyenkor pironkodó hallgatásom hosszú szakait.

Atyám, láttam tisztán, új és új táplálékot merített a szívtelen kinzási jellemekből irántam tanusított fölháborodása számára. Hetekig nem szólt hozsám, kerülte velem a találkozás s ha mégis összejöttünk legtöbbször csak a közös étkezéseknél, oly megvető pillantásokkal sujtott le, hogy szívem elszorult belé, összeszorított ajkaim alig bírák visszatartani s

Hirdetési díjak

Határoz hasáborzott garmond sor vagy annak tere 6 kr. Helyegdj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetések külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Egyesben: Oppelik Alajos Stadt Stubenbásti Nr. 2. (Eckhaus den Wollzeile 36.) Hassenstein és Vogler (Wallischgasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau Budapest Hassenstein és Vogler hirdetés közv. irodája. Weiss Mór hirdetések felvételi irod. Budapest szerviztár 5. sz. Braun Ede hirdetésményi ügynöksége, József utca 10. sz. 1. emelet

Nyilvántartási díjak

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

A rendes igazságszolgáltatást 6 fogja kezelni, de főben járó ügyek Konstantinápolyban fognak eldönteni. A porta fantáziát magának, hogy a vajdát letehesse s a nemzet bizalmi férfialval újat választasson. Egészen véve — írja az „Ittihad” — a kérdés megoldásának csak két módja van: Szerbia átalakítása vilajetté, vagy ha szerb nemzet a győző fél kegyelmét kéri, a vajda-kormányzás régi rendszerének visszaállítását. Végül a lap azon megjegyzéssel fejezi ki, hogy Európa csatlakozni fog a porta ezen nézeteihez.

A szerb fővárosból következő, figyelmet érdemlő távirat érkezett:

A szkupcsina aug. 28-ára összehívatott; üléseit Kragujevácban fogja tartani.

A törvényhozás összehívása és Milán fejedelem gyakori érintkezései a külföldi consulokkal kétségtelenné teszik, hogy azok a hírek, mintha Szerbia a végtelenségig folytatni akarná a küzdelmet, kissé túlzottak lehetnek.

A csatatér eseményeiről semmi új hír nem érkezett. Tegnapielőtt Mehmed Ejub pasa Hercegovinából 57 zászlóaljjal, 17 üteggel és 4 lovas ezreddel, vagyis 46.000 emberrel, 106 ágyúval és 300 lovassal megkezdte az előnyomulást. Topla és Banya kézt Horvátország ezredes tizenyezer szerb zászlóaljjal védi a szorosokat, melyek birtokba vétele körül fognak a legközelebbi harczok forogni. A szerbek igen kitűnő positionokban állanak és csak több napi harcz után és nagy véráldozat árán lehet őket kiszorítani.

A montegrói csatatérről szintén nem jelentenek újabb mozgalmat. Most kétségtelen, hogy Krstancnál a mult héten nem volt harcz, hogy tehát Nikita fejedelem nem aratott diadalt. Azt is elismerik már a montenegróiak, hogy az Albániából jelentett nagy csatában összesen 3000 török vett részt, kik 500 embert vesztek. Még ez a hír is bizonyosan tulozva van s kétségtelen, hogy az egész egyszerű előrsi csatározás volt. Hogy a török albániai főerege egészen sértetlen, azt maguk a montenegróiak hivatalosan elismerik.

Legújabb.

Belgrád, aug. 19. Ismailow ezredes Oroszországból visszajött és azonnal a főhadi szállásra ment. Markonet orvos, orosz orvosokat és élelmiszert hozott. Dr. Markonet aszerb kormánynak hat napra rendelkezésére állította magát.

Konstantinápoly, aug. 18. A politikai helyzet megváltozott. Anglia befolyása már nem döntő a török kormány határozataira nézve; a porta most Andrassy gróf tanácsaira halgat. Itteni diplomatiai körökben azt hiszik, a török-szerb ügyben Andrassy fogja a döntő szót mondani. Remélik, hogy

gőrsös zokogástól s ebéd tájt nem egyszer izentem be, hogy beteg vagyok — csak hogy meneküljek e kínos összejövetelektől.

S valóban beteg is valék! beteg, testileg, lelkileg. Mint az üldözött, vörög elgyórtott vad, futottam, menekültem volna, ha lett volna hová!

De kinél kereshettem volna menedéket? Árva, árva voltam, mint valaha.

Mostohám látva eljárása sikerét, látva, hogy atya és lánya eljárt már-már az utolsó összeütközés szálát is sikerült szétélténie, ketőztetett kegyetlenséggel sietett műve befejezéséhez. Keresve-kereste az alkalmat, hogy tanuk előtt csúffá tehessem; Pétert észrevehetőleg szította reám s ez mind talakodóbbá volt, — de atyámat talán épen e leplezetlen durvaság kezdé némileg kiengesztelni irányomban, nekem legalább úgy tetszett, hogy maga is megdöbbsent kihallgatatlannul hozott elvett itélete fölött. Néha rajtakaptam, a mint az asztalnál, lopva, engesztelőleg tekintett felém. Ha olykor ketten maradtunk a szobában, meg-megszólított s bár csak közönyös dolgokról beszélt, de hangjában volt valami gyöngéd lágyaság, mi egészen mást beszélt, mint a hideg érzésvetítő szavak. De, ha ilyenkor közeledő léptek zaja hallzott, zavarodva szakította meg a beszélgetést, pipáját kapta, pohárát töltötte s erőltetett közö nyel szűrésölgöté borát, belépő mostohámhoz fordulva, mesterkélt hízélgéssel s lehető gyorsan szabadulva jelenlétemtől.

(Folyt. köv.)

a béke már a legközelebbi napokban megkötetik.

Konstantinápoly, aug. 18. Izet pasha volt jeruzsalemi főkörmányzó ellen, ki itt elfogatott, felségárulási per fogindítani; ugyan- is azt tervezte, hogy a nagyvezírt és Mithad pasát egy kastélyba fogja elzárni, Muradot a trónról megfosztani és Jussuf Izzedint Abdul Aziz fivérét padisának fogja kikiáltani. E célból embereket toborzott a szomszéd helyőrségek közt. Hír szerint több tiszt is csatlakozott a mozgalomhoz. Egyikük azonban elárulta a dolgot és így a terv megghiúsult.

Bécs, aug. 19. A „Pol. Corr.” Belgrádból mai kelet alatt jelenti: A kormány körében a Milán fejedelem által tartósan nyilvántartott békeszándékok elleni heves ellenzés jelentékenyen engedett és Risztics úgy látszik már nem perborrosítja a nagyhatalmak közvetítésének megkezdését; aligha fog vonatkozni attól, hogy esetleg maga kezdje a békeaktiót és azt vezesse. A szkupcsina egybehívása küszöbön van.

Bécs, aug. 19. A „Pol. Corr.” jelenti, hogy Kieta szigetén újabb forrongás uralkodik. Widdin, aug. 19. Ép most érkezett hírek jelentik, hogy Ozman és Ejub pasák tegnap egy időben kezdték meg a támadást. Negotin a törökök kezében van.

Berlin, aug. 19. A „Deutschland” és a „Kaiser” pinczés hajók visszahívása Wilhelmshafenben elrendeltetett.

Uj pártszervezés a Királyföldön.

E cím alatt a „Hermannstädter Ztg.” f. hó 12-i számában egy nagyon figyelemre-méltó cikket találunk, melyet érdekesnek tartunk lapunk t. olvasóival egész terjedelmében megismertetni.

Az események, — így szól a cikk, — melyek jelenleg a Királyföldön történnek, a mi hónapokkal ezelőtt tett jóslatunknak igazat adnak.

Mi megmondtuk határozottan előre, miszerint a fennálló kormányrendszer elleni, a helyett, hogy a Királyföld rendezésére vonatkozó törvények meghozatala után a politikai tevékenység színteréről lelépnek, inkább még arra fognak tönni, hogy a megváltozott viszonyok között is megtartsák kezeik között a hatalmat.

Az új párt-szervezkedésnek, a városokban és vidéken egyaránt, szemmel láthatólag nincs más célja, mint hogy az ó-szászoknak ezt az uralmát (diese Herrschaft der „Älten”) az egészen megváltozott „constellatiók” közepett örökösse tegye s az önkormányzati testületeket a városokban s a székekben engedelmes eszközzeiv tegye annak a politikának a folytatására, melynek elvei az ismeretes „jóléti bizottság” titkos kabinetjében állapítottak meg s onnan diktáltak a hívőknek.

Valóban, önmagának és a saját meggyőződésnek nem csekély mérvű tulbecsülése kell

arra, hogy annak a pártnak, melynek politikája úgy tönkre ment, még orezja legyen ahoz, hogy minekutána meddő nézeteivel annyira ad absurdum vitetett, oly mozgalom élre álljon, melynek lényegileg nem egyéb a feladata, mint folytatása annak a politikának, melyet teljes semmisségben az egész világnak bemutatni épen e pártak volt kétségtelenül szerencsése!

Hanem hát ennek az öntulbecsülésnek egyszersmind, a szász népre vonatkozólag, az itélőtehetség akkora kicsinyisével kell összekötni, mely ritkítja a pártját.

Mert józan észszel ki fogja elhinni, hogy annak a politikának, mely — ha leszámítjuk a fényképeit annak a néhány szász képviselőnek, kiket összehasonlítva beszédjeikkel, tehetséges hazánkfia, Koller igenis eszményi alakban adott vissza, — egyetlen egy sikert sem tud felmutatni, hogy ennek a politikának — ismételjük — még lesz az a szomorú bátorsága, hogy magamagát coram populo mint az egyedül üdvözítőt dicsőítse!

Pedig hát épen ez történik és kísérletet tesznek, hogy a szász népet megtartsák a dolgok fennálló rendje elleni amaz oppositioában, mely csak arravaló, hogy fennálló ellentéteket még élesebbekké tegyen, de soha sem biztosíthatja politikai és gazdasági viszonyaink üdvös fejlődését.

A mennyire nem aggódtunk eddig az ó-szászoknak amaz ellenzékeskedése miatt, melyet akkora hatásvadással hoztak ök színe: ép annyira nem kelt bennünk aggodalmat ez után sem ez oppozitálás, annak, a mi ellen az irányozva volt s a minek ártani igyekezett: a magyar államnak jövője tekintetében!

A magyar állam, ez a félvad ázsiai gazdálkodás, nézetünk szerint nem érdemes, hogy létezzék, ha olyan oppositio, mint az milyen az ó-szászoké, árt hat neki.

Ez az állam, — ha még annyira kicsinyeljük is — oly magasan áll illetén kicsinyes „Conlissenreiszerei” nevelés ellenzékeskedése fölött, hogy ezután is nyugodtan ignorálhatja azt, mint ignorálta eddigelő.

Ha a magyar nemzet azzal a szenvedélyeskedéssel és elkecserekléssel működik vala a Királyföld összerombolásán, melylyel a „Siebenbürgisch-deutsches Tageblatt” vakondoktevékenysége a fennálló rendet alá igyekezett ázni: akkor valóban másforma törvényeket látnánk a Királyföldre vonatkozólag életbelépni!

Az a párt, melynek oppositioja e törvények által elvesztette lábait alól az alapot, még eddig egyetlen egy elfogadható, positiv javaslatot sem tudott adni a Királyföldi municipalis és községi viszonyok megfelelő újraszervezése tárgyában.

(Folyt. köv.)

A szegedi országos dalár-ünnepély.

Szeged, 1876. aug. 17.

Ünnepi színezetet öltött a város. Az utcákon és téreken mozgalom uralkodik.

S ráaggaták Nyugat legjobb díszét?
Hogy lássa minden: mily kecses, mi szép!

De idegen volt az új ruha rajta,
Nem birt mozogni benne könnyedén;
Tanult s feszes volt minden fordulatja,
Érzelmé hő bár, szóban oly szegény;
A hangja selyp; arczán a rózsza: festve;
Nem a tüzől-pattant magyar menyecske,
Nem a piros-pozsgás alföldi lány,
Mely „rózsafán nyílt, pünkösdi hajnalán.”

Meg más, a kit lezbószí lant hevíte?
S Virgil s Horácznak édes dallami:
Áldozatát a Kháriszoknak vitte
S tudósoknak kívánt csak dallani;
Megnyerte tapsaik... De nincs-e, vajjon,
A nemzetnek, a népnek a ki dalljon,
S magyar levén érzése, hangjai,
Magyar szívekhez tudjon szólani?

Az új ösvényen* az első Te voltál,
Szeged szülötte, jámbor Dugonics!
A magyar néphez magyarul Te szóltál,
Egykép: mulattass bár, avagy taníts.
„Tudakosságod könyvi” — mint „Etelkéd” —
Az igaz útát egyenest meglették,
Hogy minden értes és érezze, mit
Költő s tudós enygel avagy tanít.

A nép szülötte: annak ősi nyelvén,
Tudál, erőltetetlen, szólni Te.
Példáit, közmondásait* megfigyelve,
Mikben a múlt szokása élt s hite.
A magyar érzés szenvedélye, lángja,
— Hisz’ akkor is csak úgy érzett a lányka! —
A férfi szó s a nő köny, a mint
Eseted testé, olyan vala mind!

S föltűntek Árpád és Zsolt dalai*,
És Barcsai fejedelmi dvára? —
Bennök a mult látszik jelenre válni
S közénk leszállt az őskék fénykora.
Igy száll a földre fénye csillagoknak,
Mig esteben pásztortűzként lobognak,
Világossá teszik az éjszakát
S tegnapról holnapra ragyognak át.

Már reggel 6 órák a városon végigvonuló harsogó zene jelzé a nagynapok elsejének fölvirradtát. A városházán, kaszinóban, s más köz- és egyleti helyiségeken s a magán-épületek hoszsza során nemzeti zászlók lengenek.

Déltájban a városháza felé özőnlött a közönség, a nap ünnepélyességeinek kezdetét várva. Nemsokára megjelentek a tegnapielőtt megérkezett dalárok szép szalagdús zászlóikkal, izléses, változatos jelvényeikkel mellőkön és kalapjaikkal: s a szegedi dalárda fehér-kalapos, kócsagtollas tagjainak vezetése alatt sorakozva, az első zenekar zenéje mellett, szép rendben kiindultak az államvaspálya indóházához, a déli vonatokkal érkezendő testvér-dalárdák fogadására.

A dalárdák, betűsoros readben állva, sorfakat képeztek a pályaudvar hosszában — mindenik saját lobogója alatt, s a tömeg örömteljes zibongással várta a vonatok megérkezését.

Először az alföldi vasut vonata robogott be, hozván a szabadkai, zombori dalárdákat. Kis vártatva a temesvári vonat is megérkezett a temesvári dal- és zene-egylettel. Az érkező vonatokat harsogó zene fogadta s a kocsikból kilépő dalárok szünni nem akáro „éljenek” — kei üdvözöltek. A két vonattal megjött dalegyletek zászlóikkal szintén beálltak a sora és várták a budapesti vonatot, mely a pesti vonal hosszában Szegedre kszülő dalárdákat s a főváros írói és művészi köréből Szegedre lekészült díszvendégeket hozta.

Egyszerre éles fütty jelzé az érdekes vonat érkezését. A zene megharsant, s a mozdonny a Hunyady-induló hatalmas dörgése közt robogott be a pályaudvarra. Elkes éljenek fogadták az érkező vendégsereget, s a zene elnémultával a szegedi dalárda zengett egy kellemes kis üdvözlő dalt, melyet Roth karnagy ur ez alkalomra szerzett.

A városi hatóság karszalagokkal díszített küldöttsége, élén Szabados János tanácsnokkal, s Dáni főispán ur, a dalárünnepély díszelőke, legott üdvözölték a vendégeket. Szabados ur az országos daláregyesület központi választmányához, majd a dalárdához fordulva, rövid lelkes beszédben adott kifejezést az ósváros örömeinek, hogy a kiváló, nemzeti ünnepély napjai ennek falai közt fognak lefolyni. Fölajánlta Szeged testvéries vendégszeretetét, melyet a magyar nemzet dalárai iránt érez. A központi ig. választmány részéről Bartay Ede, az orsz. dalárszövetség alelnöke választott az elfogadó beszédre. Mindenekelőtt sajnálatát fejezte ki afölött, hogy a dalárszövetség elnöke, Királyi Pál hirtelen megbetegedvén, részt nem vehet az ünnepélyességekben. Azután köszönetet mondott a lelkes fogadtatásért, s a dalárügyet és dalárszövetséget Szeged város hazafias szíveségébe ajánlotta.

A fogadtatás után a málbákat szállító bizottság gondoskodott a vendégek málbái rendezéséről, melyeket a kint lévő s szép rendbe állított kocsikra fölrakodott, elszállítás végett.

Te is egyszerre mult s jövőnek éltél,
Hunyó dicsőség kelő csillaga!
A nemzedéknek ősről reggeltél,
Kezed romokból palotát raká.
Lélekbe! láttad már, a mint óhajtád,
Nagynak megint, mint egykor vala fajtád;
És városod, hol fegyér néped él,
Viskóiból a mint új fényre kél.

Ez szült, növelt, e város, mely tebened
Igy tiszteli meg im ma önmagát!
Mélto is, oh nép s város, ünnepelned,
Mely Dugonics bölcsőjét ringatád.
Te adtad őt a honnak! Most az ország
Tekint feléd, jó im tölzve hozzád,
Meglátni, hogy — leküzdvé vészeket,
A gyilkos árt — hogy ünnepel Szeged.

Négy szél felől, tüzözve és robozva
Jő a vasút, és rajt’ ezernyi nép.
Ezernyi hang riad, harsány dalokba’,
Verdesre főnn a magas ég szinét.
Ezernyi kéz nyúl, hogy ölelde hintsék
A szorgalom s ipar megannyi kincsét.
Tért, tornyot, erkélyt, száz zászlólep el,
Hirdetve mind: Szeged hogy ünnepel!

Oh legyen is még ünnep a világon,
Habár utolszor, egyszer legalább!
Lássuk ragyogni, tul vészen s vitákon,
Szivárvány-szinben Buda ó falát;
S a merre utját, áldást hozva, járja
A kék Duna s a Szöke Tisza árja:
A nép a rónán s Kárpát völgyiben,
Boldog, hatalmas és magyar legyen!
Szász Károly.

*A nemes testőrök, Bessenyei és társai — *A francia iskola (ugyanők). — *A klasszikus iskola. — *A népies iskola. — *Igy nevezte mennyiségutáni kézikönyvét, utánzóvén a tudomány görög elnevezését. Mathe is is annyit jelent, mint: tudomány. — *Etelka: első és legkedveltebb regénye. — *Melyeket nem csak böven használt munkáiban, hanem gyűjteményt is rendezett belőlök, mely azonban csak halála után jelent meg. — *Etelkában és Jolánkában. — *Az Arany pereczekben.

A dalárdák testületeként zászlóik alá sorakoztak, mielőtt az impozans menet megindult volna a városba, a málbás-kocsik elhajattak.

A közp. vál. tagjai, a művészek és írók az indóház elé rendelt hintókba ülve lakásukra vitettek. Ezek közt ott láttuk Bartay Edét, Ábrányi Kornélt, Simonffy Kálmánt, Aggházit, Zimay Lászlót, Vajna Viktort, Ábrányi Emilt, stb.

Ezután megharsant a zene s kezdetét vette a bevonulás, melynél szebbet, lelkesítőbbet alig látott valaha Szeged közönsége. Az összes dalegyletek saját lobogóik alatt, betűsoros readben indultak, legeelő a szegedi dalárda.

A Rákóczi- és Hunyady-induló dörgő hangjai mellett, lassu, méltóságtelejes léptekkel vonult a menet az indóházról a szentháromság-utczán, majd a realiskola- s kiállítási téren átinnen befordult a Kárász-utczába, s azon végig haladva a Széchenyi téren át a városháza elé vonult.

Meglepo, festői látványt nyújtott a hoszsú menet, melynek közepén a dalárdák tagjai, kétoldalt hullámnzó közönségtől kísértetve, a szebbnél szebb, aranyos szalagokkal s koszorukkal díszített, s különféle színű, kimagasló lobogóikkal, párosával haladtak. Az utcákat, merre a menet vonult, tarka közönség lepte el a város minden rendű és kora népéből. — A házakról nemzeti zászlók integettek s it-ott, a magasabb épületek ablakaiból s erkélyeiről virágcsokrok röpültek a dalároknak. Az utcák ablakai mindenütt tömve voltak nézőkkel.

A városháza előtti tér már szinten meg volt szállva közönségtől, de a dalárok számára téres félkört hagyott nyitva, melynek felső végén a városi hatóság tagjai állottak. A dalárdák, ismét testületek szerint s lobogóik alatt félkörben s közepén ék-alakban sorakoztak. A zene elnémult s a tér közepére helyezett emelvényen megjelent Páffy Ferenc, kir. tanácsos, Szeged város polgármestere, s a következő lelkes beszédet intézte a vendégekhez:

„Az országos daláregyesületnek itt megjelent tagjait, a hazai összes dalárdákat és dalárokat Szeged város közönsége s a helyi intéző biz. nevében üdvözlöm; s üdvözlöm a művészet és közművelődés minden egyes bajnokát, ki ós városunkat e nagy napok alkalmára becses látogatásával szerencséseltette.

Uram! örömd büszke Szeged városa, hogy mint ezelőtt 28 évvel központja volt egy nemzeti dicső védküdelemnek, amikor a nemzeti figyelmé s reménye Szegedre irányult; örömd és büszke, ismételve mondom, e város, hogy újból fogadhatja a nemzeti főnket harcosait, kik dicsőn fáradoznak a magyar név és művészet elismertetésében.

Az önk küzdelme egy dicsőséges harc, egy kibátó győzelem, melynek eredménye nemzeti művészetünk mind továbbra kibátó fejlődése, s örül Szeged város, hogy e győzelmi tőrül ő szemeltetett ki.

Isten hozta azért önöket; s legyen vezérük a nagy diadal kivívásában az egyetértés, mely a dal szeretetében testvérekké avat mindnyájunkat, s fogadják vendégszerető meghívásunkat.”

Dörgő, szünni nem akáro éljenek követék a beszédet.

Ezután az esztergomi dalárda tagja közül kivált egy férfias magatartású alak s a polgármester beszédére válaszulva rokonszenves hangon megköszöné a dalárügy s dalárdák iránt tanusított lelkes vonzalmát és szívélyességét e városnak, mely oly sok mosoha napot ért már s oly sokat küzdött dülő ellenség és pusztító elemek ellen.

A szép válasz-beszédre fölharsant éljenek után, a dalárdák zászlóikat elhelyezték a közgyűlési teremben, s a festői csoport az idő előhaladta miatt (már 2 1/2 óra volt) gyorsan szétoszlott a városháza elől.

Délután 6 órák a dalárok a városház közgyűlési termében gyülekeztek össze, hál a diszelnők, Dáni Ferenc főispán ő méltósága is megjelent. A terembe léptekor zajos éljenzéssel fogadtattak.

Ezután a diszelnők, székét elfoglalván, lelkesült hangon következő beszéddel üdvözölte a dalárrendezőket:

„Mélyen tisztelt orsz. dalárszövetség! Diszes tisztelnél fogva, melylyel önök nagybecsű bizalma felruházott, nekem jutott a kiváló szerencse, hogy ez alkalommal üdvözljem önöket.

Lekem mélyből üdvözlöm Magyarország lelkes dalárszövetségét e nagy magyar város falai között, melynek forró óhaja volt, hogy az 1876-ik évi orsz. dalárünnepély itt tartassék, melynek közönsége hazafias örömmel nézett a pillanat elé, midőn önöket szerény tüzhelyénél fogadhatja, — önöket uraim, a hazai dalművészet korszor bajnokait.

Isten hozta polgáraink körébe! Ez üdvözlő szavakban fogadják ös Szeged népének testvéri kézszeritását.

Az érzelmek világában hűbajos hatalommal bír a dalművészet. Ennek symboluma kifejezést nyert már a dicső klasszikus nép hitregéiben, a hol Orpheus és Arion éneke vadakat

szelidít, kőveket lágyít ng. A Vrténelem megragadó példákat nyújt a lelkesítő hatásáról, megtanít, mire képes a dalnokok éneke.

Midőn a világ leősebb harcosain erőt vesz a végelességed: Tyrteust küldi a sereg élre, hogy dalokk vezesse győzelemre a spártaiatkat.

A dal a nemes érzemek hangja. E fényes művészet van hívása arra, hogy az izlóst finomítsa, az erkölcs et szelidítsa, a szeretetet ápolja, a lelkesedést breszse. Ennek hatalma előtt meghajolva, a már mindenki ismeri, hogy a dalművészt a kultura legszebb zománcaza.

És a magyarnak leőhez van forrva a dal. Elváhatlan kísérője s életviszontagságain keresztül, hű barátja brómban és búba. Örömeit a dal fokozza, bát a dal enyhíti. Kelt lelkesedést szívében dicső mult emlékének fölélesztésével és ha jelen borús, a dal önt beleje hitet egy szép jövő reményével.

Önök, uraim, a fényes hatalom hivatott képviselői, a dalművészetekes bajnokai!

Legyenek tehát üdvözölve ez ünnepélyes pillanatban, kik gyönyörűödni, vigasztalni, lelkesíteni jöttek körünkre. A dalár-lobogók alatt a művészet szellem költözött hozzánk; helyet adunk annak lelkeknak; dalaikkal a hazafias érzés melege ára szerte; az nálunk tisztá, főgökony szívekre álál.

Midőn hálás köszönet mondok magasztelő becses látogatásukért melynek emlékezőrk betűkkel fölírva leand e vos történetének lapjain: lelkeim mályból kivnom, hogy virágözék hervadatlauul az országos magyar dalárszövetség és éljenek hazai lelkes dalárai!

E zajos tetszéssel fadott beszéd után, Bartay Ede, az orsz. dalárszövetség alelnöke, állt föl, sajnálattal jelezva, hogy az elnök, Királyi Pál, betegség mia el nem jöhettét, ő mint az elnök helyetteseüdvözlö Szeged városát, a dalárszövetség híves meghívásáért. Hangsúlyozta e város nemes áldozatkészségét, melylyel most is három ünepet szentel: egyet a dalművészetnek, egyet iparnak, egyet a kegyeletnek. A dalárszövetség nevében köszönetet mond Dáni főispán s Páffy polgármester uraknak, mint kiknek zezed e nemes műveiben oroszlánrészők volt,ovábbá üdvözlö Szeged lelkes népét és isten dását kéri reá.

Ezután értekezlet tartott a holnapivarseny bírának megválasztása, módózoza, ugy szintén a dalcarnokhoz való vonulás s a versenyzési sorrend tárgyában.

Rövid vita után a következő határozatok hozattattak:

Kilen cz versenybir választatik és pedig teljesen szabadon, csakversenyző dalárda karnagya nem lehet verserbíró. A választás ügyében a tagegyletek ma aját körükben tanácskozást tartanak s ebbőegy-egy meghatalmazottat fognak kiküldeni szavazásra, kik is ma reggel 8 órák a városza közgyűlési termében adják beszavazataik. A dalcarnokhoz való kivonulás betűrendbenörténik: a versenyzés rendjét sorshúzás döntöl.

Ezzel az értekezlet es 7 órák fölsozlott s a dalárok a városzából zenekíséret mellett a dalcarnokba, a diszódásra vonultak.

„E—k.”

Jelentése

az orsz. magyar daláregyesület elnökségének a Szegeden 1876 aug. hó 18-án tartott egyesületi közgyűlésnek.

(Az igazgató-választmány két é vagysis 1874. sept. hó 1-től 1876. aug. 17-ig folatolt működéséről.)

Tisztelt közgyűlés

Kolozsvárt, 1875. au. hó 29. és folytatólagosan aug. 31-én az egyesületi rendes közgyűlés megtartatván, s abban ismételen ama rám néve igen megtölött kiüntetésben részesülvén, hogy annak elrkeul az 1874 - 6 egyesületi két évi időtartam is megválasztatam: van szerencsém a t. ülésnek az elnökségem alatt ez időn át működött központi igazg. vál. ténykedését s az egyesület ügyállását az alább következőkben tisztellel és hivatalosan betérjeszen.

Az egyesület életterejés művészeti, valemint nemzeti kihatósága s alapszabályilag minden két évben rendezni atározott országos dal- és zeneünnepélyekben yilatkozván valamint a föntnevezett napon tartott nagyváradi közgyűlés lelkesítő mozzanat Kolozsvár szab. kir. városa törvényhatósága a kolozsvári t. c. dal- és tagegyletek hazafias és vendégszerető meghívása képezte, ugy a jzati napokon tartott kolozsvári közgyűlés is zhangulag osztózt e lelkesedésben akkor, midőn Szeged sz. kir. városa törvényhatósága s a szegedi t. c. dal- és tagegyletek az egyesület 1876-ra kiűzött országos ünnepélye megajrhatására, vendégszerető falai közé egyestlen és a legszívélyesebben meghívni méltóztott.

A kolozsvári közgyűl. fölhatalmazván az ig. vál. az ünnepély érdében annak idejében megtenni a szükséges lépéseket a szegedi intéző körökkel: e kedő köteleesség teljesítésének erkölcsi és hazafi érzetétől ezuttal kétszeresen volt áthatva, m nem Szeged

szab. kir. rosa 1876-ban nemcsak a művészetet, hanem emlékszoport is emelt az i dalmi érdemnek és csarnokot a hazai műipar és szorgalomnak, mi által hármas zászlaját bontotta ki a hazai közművelődési törekvések s elővülhellen példáját adó hazafiai fenktsége- és áldozatkésztségnek.

A művészet, irodalom, ipar és kereskedelem örök fénylő betűkkel fogják bevézni évkönyveikbe szegedi hármas ünnepélyek dicső napjait.

Az i. vál., daczára Szeged sz. k. városát a leközlebb lefolyt tavaszon ért súlyos elemi csapokból keletkezett hátrálto körülmenyeknek minden lehető megtett az egyesület részéről föltüntetni élezott dal-ünnepély sikerés fénye biztosítására.

Elsőorban kell itt fölemlitenem a díszes és csezerű födött dalszarnokra vonatkozó intézkedést az ig. választmányok, melynek építési költségébe 4500 forint határozott hozzájárulni o czából, hogy egy új födött csarnok előnye által annál inkább biztosítsa az ünnepély műszeti és anyagi sikerét.

Az i. vál. a nagyváradi és a kolozsvári dalversenyk alkalmával, meggyőződvén egyrészt az egyszerű darabval való versenyzés művészi előyéről, de másrészt arról is, hogy a szabad választás nemcsak változatosabb alakban képes föltüntetni a versenyöt egyeték egyéni előnyeit, n által a résztvevő közönség is többoldalú művészetben részesülhet; hanem ezáltal társabbt is nyílik a hazai kiválóbb műtermékek rnyesítésére: a jelen szegedi orsz. dalverseny alkalmával mindakét versenyzési módozatot ihatározta a műsorta fölvételni.

A blozsvári orsz. dalárünnepély után beállt haz viszonyok a lefolyt két év alatt épeneggelem voltak oly természetűek, hogy azok behaia alatt, különösen a művészet, irodalom, zóval, a nemzeti szellemi élet lükettése kibőbb mérvben nyilatkozhatott volna.

S il viszonyok közt, ugy az egyesület vidéki tagyeteinek megbővült működése, valamint az által a közp. ig. választmányra is gyakorolt isszabhatásnál fogva, nem lehetett az ig. vályoi helyzetben, hogy az egyesület faladatához mérten, még csak a jövőnek föntartott ny borderejű művészi ténykedésekre mutathassá a lefolyt két év után.

Azaban e cél elérhetősége nézve letéve lenni hiszn az alapot az egyesület alapszabályainak aa módosított alakjában, melyet az ig. vál. nében van szerencsém a t. közgyűlésnek és lkalmommal megvitátás és elfogadás végett betjeszeneni.

Az g. vál. e tekintetben csak a kolozsvári közgyűlés határozatának felelt meg, mely azt az alapszabályok módosításával s a szegedi közgyűléselő való beteresztésével megbizta. (Vége köv.)

Nyelde-igazgatói jelentés.

A blozsvári rom. kath. két főnöveldebe 1876—7. t. évi alapítványra fölvették a következők:

Egyetemi hallgatók:

Báty Zsigmond, László Antal, Orbai Mátyás, zakács Béla, Szentpáli Dávid, Fejér Albert, Jakab Antal, Márton Béni, Amberger László, bgdán Dénes, Demény Ferencz, Gyórfi Sándor, Móricz József, Szacsvai András, Bajkó Móric Demény Béla, Csibi Péter, Jákó János, Imes János, Raffai Jakab, Soó Gáspár, László Ildi, Karl István, Betegh Antal, Fülöp Endi, Balló Béla, Karácsonyi Lajos, Stemmer Oltir, Csoboth Simon, Péter István, Juhász Laji, Nagy József, Ugron Antal, Barabás Domkos, Kardos Manó, Sperker Ferencz, Balogh Endel, Gáspár Balázs, Ágoston Lajos, Lakatos Ávid, Kovács Lajos.

II. Gymanas. tanulók:

Csi Gyula, Markovics Jakab, Martini Károly, ál Géza, Szántó Lajos, Krennitski Ottó, Stay Róbert, Szentkirályi Géza, Székely János, Erjesi Olivér, Faragó Károly, Stark Gyula, Sary Gusztáv, Lukács Antal, Pinta Ferencz, Dmeter József, Mezei Miksa, Gálfalvi Zoltán, árdecz Bálint, Dencz Adolf, Kolín István, árdek Vilmos, Kriszt János, Pap Gyula, Dáni István, Kroll Rezső, Barabás Lajos, Balló Aljár, Palmer Kálmán, Litschauer Pál, — Ürmi Tivadar, Emberi Árpád, Oláh Gyula, Motá Béla, Kélló Ignác, Rosos István, Kis Ern Némethy Mihály, Bartha István, Kőrösi Gytyg, Mischinger János, Bartok Tamás, Kádár Irencz, Gurinics Kelemen, Balázs Gyula, íbel Géza, Bartos Dénes, Kalit Imre, Szentkirályi Kálmán, Máté Antal, Dániel József, Mei Géza, Dezső Viktor, Héja Kálmán, Fehér Sándor, Losonczy Lajos, Benedek Albert, Eperjesi Gyula, Schopt István, Issekuecz Antal, Schlett gnác, Szató József, Molnár Gyula, Barcsa Iktós, Földesi János, Kolombán Ferencz, Juka Gyula, László József.

egjelentési idő augusztus hó utolsó napja.

Aik elmaradásukat septe. 15-ik napjáig nem igólják, azok helyeik másokkal fognak betölteni.

Kolozsvár, 1876. évi augusztus hó 19-dikén.

Várady Móricz,

növeldei igazgató.

A „KELET“ magán-táviratai

Feladatott Budapest aug. 21. 10 ó. 10 p. d. e.
Érkezett, aug. 21. 10 ó. 55 p. d. e.

Belgrádban napról-napra tért nyerne a béke-törekvések. A miniszteriumban e tárgyban szakadás van: Risztics (!) és Milojkovic a béke megkötése mellett buzgólkodnak, Gruics és Stevesa ellenben a háboru folytatását sürgetik.

Csernajeffer azzal fenyegetőzik, hogy ha most békét kötnek: örökre elhagyja Szerbiát. (Bizony nagy kár lenne. Szerk.)

Belgrádi angol consul csütörtökön ajánlotta fel Anelia követi szolgálatait, mit a szerb kormány köszönettel fogadott.

Késégtelennek tartják, hogy a szkupcsina a békekötés mellett fog nyilatkozni.

Az orosz czar azt a nyilatkozatot tette, hogy óhajta, miszerint a béke Szerbiának mielőbbi visszaadassék s általán békére hangolva a szerbeket.

A Porta feltételei ezek:

I. Az évi adónak, melyet Szerbia fizet neki, 40,000 aranyról 100,000-re emelése.

II. A milicz-rendszer eltörlése.

III. Az állandó hadseregnek leszállítása 3000 emberre.

Orosz tisztek és önkénytesek folyvást érkeznek Szerbiába.

Dönő csatára a készülétek megtették s tegnap már az egész vonalon timadtak; délen a törökök szerb tudósítások szerint visszanyomattak volna.

Albanlából Mahmud pasa sürgönyileg meghívta ragusai angol consult és collegát, meggyőződést szerzendők Podgoriczában, a felől, hogy a Montenegróiak nagy számu török sebesültnék levágták az orrát.

Feladatott Szegeden aug. 21. d. e. 11 ó. — p.
Érkezett aug. 21. d. e. 11 ó. 55 p.

Legelső versenydíjat a „Kolozsvári Dalkör“ nyerte; ez egy értékes ezüst koszoru, zászlószalag és karnagyi palca. Második Losoncz; továbbiakat Ungvár, Hód Mező-Vásárhely, Bonyhád, N-Várád és Zombor nyerte.

Szász Domokos a gyűlésen óriási éljen közt mondott a szegedi hölgyeknek a díjért köszönetet.

Jövő dalünnep Pécsét lesz.

Országos kiállítást tegnap br. Simonyi miniszter ünnepélyesen megnyitotta; meglepetését fejezte az eredmény fölött. A kiállítás varakozáson felül nagyszerű, kicsiben olyan, mint a bécsei. Erdély mindenütt kieligítően van képviselve, Kolozsvár szintén. A megmegtáit utáni díszében negyszáz ember vett részt; a főispán a királyi párra, a miniszter Szeged városára. A többiek közt, Szász a szegedi vendégszeretetre mondott toasztot.

Az összelőadás sikerült, a tánczi-galmon pedig két ezer ember volt jelen. A „K. Dalkör“ itt a versenydarabot taps közt ismételte.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1876. augusztus 21.

— **Király ő felsége** arczképét, melyet a közoktatási miniszter Vastagh György jeles festésünk által a Józsefműgyetem számára készíttetett, a főiskola tanári termében tegnapelőtt leplezték le. Az arczkép kitűnően sikerült.

— **Ő felsége** a belügyminiszterium vezetésével megbízott magyar miniszerelnökének az 1876. évi XX. és XXXIII. törvényekiek folytán tett előterjesztésére, Conrad Mór szász íspánt ezen állásától fölmentette, Wächter Frigyeszt Seben-megye főispánjává kinevezte s egyttal őt a szász íspáni címmel is felruházta.

— **A m. királyi** igazságügyminiszter Ujváry Imre nagy-enyedi kir. járásbírói segédekkelkönyvezőt ugyanoda III. oszt. telekönnyvezetővé nevezte ki.

— **A m. királyi** igazságügyminiszter Greisz Károly gyula-fehérvári királyi törvényeszkéi telekkönyvi írnokot a nagy-enyedi királyi járásbíróshoz segédekkelkönyvezetővé nevezte ki.

— **A m. királyi** igazságügyminiszter báró Gyóffy Árpád volt telekkönyvi helyszínelési tollnokot a gyula-fehérvári kir. törvényeszkéi telekkönyvi írnokká nevezte ki.

— **A vallás- és közoktatásiügyi m.** kir. miniszter a puji állami elemi népiskolához egyelőre ideiglenes minőségben tanítóul illetőleg segédtanítóul kinevezett Kósa Mihályt és öz. Gidófalvi Sándornét állomásaikon végleg meg erősítette.

— **A „Szentivánéji álom“** Shakspeare szép tündéregéje, vagy mint egyik com-

mentatora nevezi, ez a klasszikus bohózat szombaton igen szép közönséget gyűjtött a nyári színházba. Az előadás — mely Szacsavay Imre ut jutalmára volt rendezve — általában elég sikerült és kerekded volt, ámbar a nagyobb-szerű kiállítás hiánya, nem lévén a nyári színháznak sem megfelelő gépezete, sem díszlete, meglehetősen érezhető volt. Az egyes szereplők közül D. Eibenschütz M. asszony Puck szerepében szép jelenség volt, maga a gyermekies pajzánosság és tündéres játszás. Az ő kezében a legjobb hely volt e szerep. A jutalmazott Szacsavayt, ki Lysandert személyesíté teljes sikerrel, sok virágcsokor, koszoru és hosszú taps fogadta első megjelenésekor. E. Kovács Gy. (Theseus), Ditrói (Oberon) és Hetényi (Demetrius) urak, valamint E. Kovács Gyuláné (Helena) assz. és Kutassy J. k. a. (Hermia) szintén dícséretesen közreműködtek az est sikerében, miben különben D. Eibenschütz M. asszony mellett, Mátrai (Vackor), Szentgyörgyi (Gyalu), Kassai (Zuboly) és Földényi (Dudás) uraké volt az oroszánrészt, kiknek jóízű, tulságoskodástól ment humora szinté kiírástát a közönséget a nevetésben; Titiánát Beczkóiné asszony személyesítette, elég csinosan, ámbar azt a szerepet helyesebben a drámai primadonna, D. Boér Emma assz. kellett volna, hogy játszsa.

— **Színházi hírek.** Szerdán az „Ibolya-faló“ („Veilchen-fresser“) című újabb német vígjáték került színre, mely a nemzeti színházban Budapest nagy tetszést aratott. Mint mondják, igen jó humorral van irva s néhány sikerült alakja van. Felhívjuk rá a közönség figyelmét. — A női-karjutalomjátéka csütörtökön lesz. — Mátrai, Koncsag Lajkó — „jaug. 25-én kerül színre a népszínházban, még pedig a B. Szabó Imre által szerzett dalokkal. Az előadást a szerző maga fogja rendezni. — „Sok há-h ő semmiért“ remek vígjáték került színre szombaton Shaksperetől a nemzeti színházban nagyhatás mellett és nagy közönség előtt. A britt idők a classicus műve most van először magyar színpadon. Mint már írtuk: nálunk is nemisokára színre kerül.

— **Sz. István király.** első nagy királyunk emlékét, az idén is kegyeletesen ünnepelte meg Kolozsvár. Szombaton mind a főbb, különösen hatóságok épület díszesen ki volt világitva, igen sok ház azonban, melyet nálunk még palotának is szeretnek nevezni, teljes sötétségével tünt fel, ami nem nagy becsületére válik az illető lakók és tulajdonosok hazafias érzületének. — Tegnap számos épület volt fellobogóva s az egész város ünnepies színt öltött; d. e. pedig a Conservatorium zenekarának működése mellett nagy misét mondott a plebánus ur a főtéri anyateplomban, hol az összes polgári és katonai hatóságok teljes díszben, valamint nagyszámu ájtatoskodó közönség volt jelen. — Végre este a nyári színházban díszelőadásul „Budavár ostroma“ került előadásra.

— **Az unitáriusok zsinati főtanácsa** jövő vasárnap aug. 27-én veszi kezdetét Árkoson Seps-Szent-György mellett. A mint már tudva van, a püspöki és egyik főgondnoki szék e gyűlésen töltetik be szabad választás után titkos szavazással. Választható minden felszentelt póp, választók pedig az egyházi tanácsosok, kinek száma ez idő szerint 250-re tehető. Minthogy az ország különböző részeiben lakaak, legfennebb 100—120 ha megjelenik. A szavazatképességhez személyes jelenlét szükséges. Az egyházi tanácsosok között a kolozsvári, tordai és a sz. kereszturi iskolák nem pap tanárait is oda számítva, 30—40 van egyházi, a többi világi. Hivatalos candidato sem az egyik, sem a másik hivatalra nincs, törvény tiltja. A választóképes tagok nem sokat beszélnek. Főleg három nevet lehet hallani. Egyik Pap Mózes tanár, ki mint közizgazgatási tehetőség, jó hírnévvel bír. A másik, kinek nevét emlegetik, Ferencz József, kit az ország első szónokai közé soroznak. A harmadik Simén Domokos tanár, egyik szaktudós az unitáriusok között. Eháromnevet emlegetik a püspökökre, a mely inkább tisztesség, mint zsiros falat. Az unitárius püspök inkább szegény apostol, mint gazdag főúr. Papsgógot nem folytat, hanem a főtanodában hetenként 3—4 órát ad a pap növendékeknek. Hogy az említett három egyén közül kire esik a szavazatok abszolút többsége, azt nem lehet tudni. Az ugynevezett korteskedés még nem kapott lábra sem az egyik sem a másik mellett, nem is volna helyén. A püspöki hivatal inkább tisztesség levén, nem illenék a korteskedés. Annai igaz, hogy megválasztannó püspökre sok teendő vár. Ide ügyesség, tapintat, erély és roppant munka kell. A főgondnoki székra Dániel Gábor udvarhelymegyei főispánt emlegetik. Aug. 27-én vasárnap este fél 6—7 óra körül már meg lesz választva a püspök is, főgondnok is. A püspök azonnal leteszi a zsinati főtanács előtt a hivatali esküt; a királyi megerősítés után pedig egy e végre összehívandó főtanács előtt egy kinevezendő királyi biztos kezébe, ki rendszeren egyik főgondnok szokott lenni, a bódolati esküt, a mikor a beigtatás is megtörténik egész ünnepélyességgel.

— **Müller Aurelia** kisasszonyt, a kolozsvári állami tanítóné-képzede végzett növendékét, a háromszéki (k-vásárhelyi) leány-árház vezetőjének, Szentkocsin asszonyt pedig szintén Kolozsvárról intézeti árvaanyának választotta meg az intézet.

— **Szerencsétlen esés.** Ma (hétérőn) d. e. egy 10 óra tájban a „Nemzeti szálloda“nak a tordautóra tekintő egyik emeleti ablakából egy szobaleány, elvesztvén az egyensúlyt leesett, a mintegy három ölnyi magassból az utca kövezetére. A vér meglogyott a körülállókban s mindenki azt hitte, hogy a nő szörnyet halt; azonban az esés, véletlenül, úgy történt, hogy a lány először a Csapó bolt párkányzatára esett s csak onnan tovább. Ez a körülmény, valamint a nő erősen kitöményített szoknyájának esernyő alaku szétterpedése (esés közben), végre az, hogy egy izmos kőműves-legény fölfogta őt s ennek következtében a kőműves-legény is elesett, meggyengítették a zuhanás súlyát, úgy hogy az illető még el sem ájt, hanem csak tenyerein és homlokán sértette meg magát súlyosabban; azonban ennek sem lesz az orvosi vélemény szerint életveszélyes következménye. A szobaleány azonnal ápolás alá vétetett.

— **Székelv-Udvarhelyen** — mint onnan értesítenek — királyunk ő felsége születése ünnepén Fogarassy Mihály erdélyi püspök tartotta meg a szentmisét, mely alkalommal a fény emelésére nagyban befolyt a városi dalegyet is.

— **Brátka mellett** pár nap előtt — mint a N.-Váradi írja — egy 12 éves árva fiú feküdt le a vasuti sínre s úgy akarta bevarni a közlegő vonatot, hogy kerekai alatt halálát lelje. Szerencsére azonban a vasuti őt jó előre meglátta a fiut s elkergette. . . A mint megtudtuk, a szegény gyermek éhség miatt szánta el magát az öngyilkosságra.

— **Értesítés.** A kolozsvári rom. k. fő gymnasiumban a beiratás f. aug. hó 30-és 31. s pótlásig septe. két első napján délelőtti időben történik. Délutáni órákban a magán — s fölvéti illetőleg javítóvizsgálatok foglalkoznak. 3-án ünnepélyes „Veni Sancte“. A magán- és érettségi vizsgálatok írásbeli része septe. hó 1-ő napján, a szóbeli pedig 2-án délutáni időben tartatik meg; miért is az illetők egy nappal előbb az igazgatónál jelentkezzenek. Várady Móricz, igazgató.

— **Kövarvidéken** egy faluban pár héttel ezelőtt, vigan folyt a lakadalom. Lakadalom után elindult a nasszereg a völgyény falujába, mely a Szamoson tul két mértföldnyire fkszik Midőn azonban a nasszép a Szamoson át akart kelni, az egyik csónak, melyben a völgyény és menyasszony negyed magukkal ültek, a hirtelen jött szél által felborítottván, valamennyien a vízbe estek — s bár a segély gyorsan érkezett — a menyasszony belehalt a vízbe. Így lett a vig lakodalom után szomorú temetés.

— **Felvinczörő** írják lapunknak: Folyó hó 17-én este taracok főlések hirdették ő felsége születésnapjának megérkezését, mely alkalommal a hivatali ő épület s a főbb utcák fényesen voltak világitva; folyó hó 18-án alkirálybíró Tarsoly Gábor vezetés alatt Aranyoszsák tisztikara, a kir. járásbíró, s a felvinczi tanács, a vidékről megjelent birtokosokkal együtt, előbb a rom. cath. azután az ev. ref. egyházakba vonultak, mely utóbbiban a Makkai Márton által nők és férfiakból összeállított énekar elragadólag működött. Ezután az együtt volt testületek és birtokosok a székházhoz vonultak be, hol a főjegyző meleg szavakban tolmácsolta alkirálybíró Tarsoly Gábornak az ő felsége iránt érzett mély bódolatot, melynek megtörténte után következett az alkirálybíró által adott díszedő, hol a számos pohárköszöntés sem hiányzott.

— **Tűzvész.** Magyarón, Tordamegyében folyó hó 15-én d. e. 11 és 12 óra közt egy lakház a fatu derekán belülről ismeretlen okból meggyuladván, ezen lakház melléképületeivel együtt leégett, a tűz hirtelen támadása miatt pedig állatok is veszték oda. Daczára, hogy az emberek mind a mezőn voltak s vészjel sem adatott haragok által és emellett még szárazság is volt, odaváló orvos Losonczy Jánosé az érdem, hogy ügyessége által a szomszéd szalmafedélű házakat a tűz tovább harapódzása ellen megvédette, ki egyedül lévén hon, a vízipuskát maga vonszolta a vész helyére egy erdőpásztorral s az vitást maga vezette oly szerencsésen, hogy míg a más szomszédközönségekől ből érkeztek, több szomszéd disznajókkal s az ottani csendőrséggel, a tűz erejét lecsillapította.

— **Nyári Pál** siremlékét tegnapelőtt leplezték le Nyáregyházán nagy közönség jelenlétében. Képviselve volt Postmegye, az emléküny kezdeményezője és intézője, Budapest fővárosa és több más törvényhatóság. Dalmady beszéde nagy hatást keltett; utána Ráth Károly főpolgármester beszélt a főváros nevében. A siremlék granitból faragott oszlopomb, melybe e szavak vannak vésvér: Nyári Pál 1806—1871. Az emlék Gerendy Antal kőfaragónál készült. A költségeket a Pestmegyei kormány gyűlt kegyeletes adakozásából fedezte a vármegye.

— **Köszönetnyilvánítás.** A k-vásárhelyi „közművelődési egylet“ közgyűlése br.

Szentkeresztty Stephanie, lelkes és minden jó ügy iránt lángoló keblű honleányt védőnkövé választván, a nevezett lelkes báróné az indokból az egylet pénztárát 100 frt kegyes adományban részesét, ugyesintén a nevezett egyletnek szini szakosztálya által folyó hó 13-án tartott szini előadásait tisztelet páholyát 5 frt újabb adománnyal váltotta meg. Mindezen kegyes adományokért addig is, még az egylet illetke: gyűlése tehetné, kedves kötelmennek ismertem a fenkolt lelku áldozatkész honleányának a nyilvánosság előtt hálás köszönetet mondani. Ha házdán minden vidékének ily magas szellemű védőnkönlő lenne, sok szép eszme testesülne meg országszerte. K.-Vásárhelyt, aug. 18. 1876. Székely János, k.-vásárhelyi közművelődési egylet ideilynékes elnöke.

— **A brassói** ügyvédi kamara részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint Grama János ügyvéd, lakását Brassóbel Fogarasba tette át és ügyvéd Garvii Miklós — Zernyest lakhelyilel — a kamara ügyvédi lajstromába folytatólag felvétetett.

— **A n-szebeni** imaházak mindegyikében e hó 18-án ő felsége születésnapja alkalmából ünnepélyes szertartás volt; előbb ezerre menő összpontosított katonaság pedig a szabad ég alatt a nagymezőn téren hallgatta végig az ünnepélyes segédlettel tartott nagymisét. Egy megragadó ünnepélyes volt az összpontosított sereg szemlélete és annak hálaimája, de különösen feltűnt a huszárság gyönyörű csoportozata. Dísz-obéd három helyett tartott; a román érseki palotában a polgárok, a „neurier“-ben a törzstisztek és a „román császárt“ vendéglőben pedig a többi többnyire huszártisztek gyűltek össze. A két elsőnél katonai zenekar, az utóbbinál pedig a fiatal Pongrácz Lajos magyar zamatu zenekara gyönyörködtette a jelenvőtolakat.

— **Értesítés.** A brassói bel- és bolonya külvárosi m. kir. állami elemi népiskolákban az 1876—77. tanév september hó 1-én veszi kezdetét. A beiratások ugy a bolonyai, mint a belvárosi iskolákba fölveendő növendékek részére augusztus 29—31-ik napjain történnek a belvárosi állami iskoláépületben (nagy utca 526. szám.) Felvételi díj 25 kr, tandíj személyenként 2 frt. A szegénységüket kimutató növendékek a tandíjfeztés alól fölmentetnek. Az új tanév elején a belvárosi fiúiskolánál az V. a leányiskolánál a VI., a bolonya külvárosi fiúiskolánál a IV. a leányiskolánál szintén a IV. osztály megnyitattik. Brassó, 1876. aug. 18. Az igazgatóság.

— **Necrológ.** Sárosi Klára Engel Józsefné gyászba borult szívvel jelenti, hogy forrón szeretett férje, Eperjesi Engel József, kolozsvári gyógyszerész, városi bizottsági tag, 45 éves korában, boldog házasságuk 10-ik évben f. augusztus hó 18-án délután 1³/₄ órakor, hirtelen bevégzte az általa munkássággal, közbeesülésben folytatott földi pályáját. Földi részének temetésé piaczori szállásáról a köztemetőbe, rom, kath. szertartással, f. hó 20-án d. u. 5 órakor volt.

— **Apró hírek.** Horkai siremlékének leleplezése tegnap esti 6 órakor történt meg a főváros kerepei temetőjében. — A párisi új operaházat e hó 15-én nagy veszély fenyegette. A próba alatt egyik öltözőben tűz ütött ki, s csak a segélynek köszönhető, hogy három órai égés után sikerült eloltani. — A bristol i indóházból kiinduló vonat e hó 13-án a szemközti berobogó vonatra ütközött, s 34 ember azonnal halva maradt. — Tycho de Brahe emlékszoport Koppenhágában e hó 13-án leplezték le. — Az osztrák kormány a milánói „Il Secolo“ és „Il Pungolo“ című lapokat Ausztria területéről kitiltotta.

— **Értesítés.** A brassói bel- és bolonya külvárosi m. kir. állami elemi népiskolákban az 1876—77. tanév september hó 1-én veszi kezdetét. A beiratások ugy a bolonyai, mint a belvárosi iskolákba fölveendő növendékek részére augusztus 29—31-ik napjain történnek a belvárosi állami iskoláépületben (nagy utca 526. szám.) Felvételi díj 25 kr, tandíj személyenként 2 frt. A szegénységüket kimutató növendékek a tandíjfeztés alól fölmentetnek. Az új tanév elején a belvárosi fiúiskolánál az V. a leányiskolánál a VI., a bolonya külvárosi fiúiskolánál a IV. a leányiskolánál szintén a IV. osztály megnyitattik. Brassó, 1876. aug. 18. Az igazgatóság.

— **Necrológ.** Sárosi Klára Engel Józsefné gyászba borult szívvel jelenti, hogy forrón szeretett férje, Eperjesi Engel József, kolozsvári gyógyszerész, városi bizottsági tag, 45 éves korában, boldog házasságuk 10-ik évben f. augusztus hó 18-án délután 1³/₄ órakor, hirtelen bevégzte az általa munkássággal, közbeesülésben folytatott földi pályáját. Földi részének temetésé piaczori szállásáról a köztemetőbe, rom, kath. szertartással, f. hó 20-án d. u. 5 órakor volt.

— **Apró hírek.** Horkai siremlékének leleplezése tegnap esti 6 órakor történt meg a főváros kerepei temetőjében. — A párisi új operaházat e hó 15-én nagy veszély fenyegette. A próba alatt egyik öltözőben tűz ütött ki, s csak a segélynek köszönhető, hogy három órai égés után sikerült eloltani. — A bristol i indóházból kiinduló vonat e hó 13-án a szemközti berobogó vonatra ütközött, s 34 ember azonnal halva maradt. — Tycho de Brahe emlékszoport Koppenhágában e hó 13-án leplezték le. — Az osztrák kormány a milánói „Il Secolo“ és „Il Pungolo“ című lapokat Ausztria területéről kitiltotta.

— **Értesítés.** A brassói bel- és bolonya külvárosi m. kir. állami elemi népiskolákban az 1876—77. tanév september hó 1-én veszi kezdetét. A beiratások ugy a bolonyai, mint a belvárosi iskolákba fölveendő növendékek részére augusztus 29—31-ik napjain történnek a belvárosi állami iskoláépületben (nagy utca 526. szám.) Felvételi díj 25 kr, tandíj személyenként 2 frt. A szegénységüket kimutató növendékek a tandíjfeztés alól fölmentetnek. Az új tanév elején a belvárosi fiúiskolánál az V. a leányiskolánál a VI., a bolonya külvárosi fiúiskolánál a IV. a leányiskolánál szintén a IV. osztály megnyitattik. Brassó, 1876. aug. 18. Az igazgatóság.

— **Necrológ.** Sárosi Klára Engel Józsefné gyászba borult szívvel jelenti, hogy forrón szeretett férje, Eperjesi Engel József, kolozsvári gyógyszerész, városi bizottsági tag, 45 éves korában, boldog házasságuk 10-ik évben f. augusztus hó 18-án délután 1³/₄ órakor, hirtelen bevégzte az általa munkássággal, közbeesülésben folytatott földi pályáját. Földi részének temetésé piaczori szállásáról a köztemetőbe, rom, kath. szertartással, f. hó 20-án d. u. 5 órakor volt.

— **Apró hírek.** Horkai siremlékének leleplezése tegnap esti 6 órakor történt meg a főváros kerepei temetőjében. — A párisi új operaházat e hó 15-én nagy veszély fenyegette. A próba alatt egyik öltözőben tűz ütött ki, s csak a segélynek köszönhető, hogy három órai égés után sikerült eloltani. — A bristol i indóházból kiinduló vonat e hó 13-án a szemközti berobogó vonatra ütközött, s 34 ember azonnal halva maradt. — Tycho de Brahe emlékszoport Koppenhágában e hó 13-án leplezték le. — Az osztrák kormány a milánói „Il Secolo“ és „Il Pungolo“ című lapokat Ausztria területéről kitiltotta.

— **Értesítés.** A brassói bel- és bolonya külvárosi m. kir. állami elemi népiskolákban az 1876—77. tanév september hó 1-én veszi kezdetét. A beiratások ugy a bolonyai, mint a belvárosi iskolákba fölveendő növendékek részére augusztus 29—31-ik napjain történnek a belvárosi állami iskoláépületben (nagy utca 526. szám.) Felvételi díj 25 kr, tandíj személyenként 2 frt. A szegénységüket kimutató növendékek a tandíjfeztés alól fölmentetnek. Az új tanév elején a belvárosi fiúiskolánál az V. a leányiskolánál a VI., a bolonya külvárosi fiúiskolánál a IV. a leányiskolánál szintén a IV. osztály megnyitattik. Brassó, 1876. aug. 18. Az igazgatóság.

— **Necrológ.** Sárosi Klára Engel Józsefné gyászba borult szívvel jelenti, hogy forrón szeretett férje, Eperjesi Engel József, kolozsvári gyógyszerész, városi bizottsági tag, 45 éves korában, boldog házasságuk 10-ik évben f. augusztus hó 18-án délután 1³/₄ órakor, hirtelen bevégzte az általa munkássággal, közbeesülésben folytatott földi pályáját. Földi részének temetésé piaczori szállásáról a köztemetőbe, rom, kath. szertartással, f. hó 20-án d. u. 5 órakor volt.

Árlejtési hirdetés.

Ezennel közzhírom, hogy a Lúdas — beatercei útvonalra kiszállítandó 4000 köbméter kő termelése és kiszállítása f. évi augusztus 28-án d. e. 10 órákor, a megye-házánál tartandó árlejtés útján ki fog adni.

Kikiáltási ár:

Köbméterenként 1 frt 20 kr. o. ért.

A részletes feltételek az árlejtés napjáig a hivatalos órákban, a megye aljegyzői irodájában megtekinthetők.

Vállalkozni szándékozók tartoznak az árlejtés megkezdése előtt 10% bánt-pénzt letenni, az árlejtést vezető tisztviselő kezébe.

Kolozs megye alispánjától.

Kolozsvárt, aug. 12. 1876.

GYARMATHY M., alispán.

32. 6504. — 1876.

(331)

(3—3)

Árlejtési hirdetés.

Ezennel közzhírom, hogy a Teke királyfalvi útvonal Sz.-Akna — n. nyulási szakaszára kiszállítandó 700 kavics balom termelése és kiszállítása f. évi augusztus 28-án d. e. 10 órákor, a megye-házánál tartandó árlejtés útján ki fog adni.

Kikiáltási ár:

Kavicsbalomként 7 frt o. ért.

A részletes feltételek az árlejtés napjáig a hivatalos órákban a megye aljegyzői irodájában megtekinthetők.

Vállalkozni szándékozók tartoznak az árlejtés megkezdése előtt 10% bánt-pénzt letenni, az árlejtést vezető tisztviselő kezébe.

Kolozs megye alispánjától.

Kolozsvárt, aug. 12. 1876.

GYARMATHY MIKLÓS, alispán.

(322)

DUSHEGYI MÁRTON

nyilvános reálgymnasium tan- és nevelőintézetében

az 1876/7 tanévre a beíratások, valamint a pótl. javító: és magánvizsgálatok augusztus-hó 28-án kezdődnek, a tanév pedig szeptember 1-én veszi kezdetét. Intézetünk néve, mely ezennel fennállásának hetedik évébe lép a nyilvánossági s államérvényes bizonyítványok kiadásával joggal bír, s feonállása óta mutatott eredményei folytán kellő elismerést vívott ki, csupán annyit jegyzünk meg, hogy ezután is, valamint eddig, mindent el fogunk követni, hogy azt fejlődésében mindinkább tökéletesítsük. Intézetünk célzaserül és kényelmes helyiséggel rendelkezik, muzeum körűt 24. sz. a. E mellett sikerült intézetünk számára már a múlt évben is működött következő tanárokat megnyerni: Batizfalvi István, egyszersmind tanügyi igazgató, Babics K. Berecz A. Duma Gy. Elischer J. Hahothy S. Dr. Hatala P. Komáromy L. Landau A. Mendlik F. Dr. Schopper Gy. és Volf Gy., úgy a nevelés és tanügy, mint az irodalom terén kiváló helyet foglaló erők, kiknek határozott ígéretét bírjuk, hogy jövőben nemcsak a tanügynek, hanem a nevelésnek is vezetői lesznek.

Mintán pedig kinyilatkoztatnók, hogy az intézetre vonatkozó bármint felvilágosítással szívesen szolgálunk, felkérjük azon t. szülöket és gyámokat, kik gyermekeiket intézetünkbe adni hajlandók volnának, szíveskedjenek ebbeli szám-dékurol alulírtat előlegesen értesíteni.

Budapesten, 1876. június 30-án.

Az igazgatóság.

LEGKEDVELTEBB

ÚJ ÉS JELES CSÁRDÁSOK, MAGYAR DALOK S NÉPDALOK

GYÜJTEMÉNYE.

II. KÖZLEMÉNY.

STEIN JÁNOS

KÖNYV-, MŰ- ÉS ZENEMŰ-KERESKEDESEBEN KOLOZSVÁRT KAPHATÓK:

TISZA ALADÁR

Nem ütök a jogászt agyon... Hullámzó Klárinétos az én nótám fujja... (Tulipános a kalapom).
Balaton közepén... Csók, csók, csók, jaj Ki volt itt... Nincsen a faluban olyan de édes csók... legény mint Pista.

Csárdás. Ára 60 kr.

Csárdás. Ára 60 kr.

Három huszár a csárdában, Vörös bort iszik bujában
Ragyogó csillagom, galambom!
Csicsáéknál ég a világ, Ott virasztják az éjszakát.
Szegény legény nem voltam.

Csárdás. Ára 60 kr.

KENDE PÁL.

Vékony haja van a piros almának...
Kerek az én kalapom...
Csókra csókot adok én...
Nem akar a fáko lovam legelni...

Csárdás. Ára 60 kr.

SÁRKÖZY FERENCZ.

Hullámzó Balaton...
Nincs falunkban olyan legény mint Pista...
Vékony haja van a piros almának...

Csárdás. Ára 60 kr.

KOLOZSVÁRY GY.

A háromszéki leányok.
Hogyha én levelet írhatnék... Maros vize
Folyik csendesen... Elemér dala... Csak egy
szép leány van e világon.

Csárdás. Ára 60 kr.

Csárdás. Ára 60 kr.

NÉPSZÍNHÁZI DALOK.

32 kedves magyar népdal.

1. Ablakodig sétáltam... 2. Az a kis lány jaj be cifra... (Here tyú, tyú, tyú). 3. Zavaros a Tisza vize... 4. Hej Miskolc! ki kő mennyi... 5. Kanász vagyok hej-haj... 6. Bort ide hát hat itczével... 7. Olyan nagyon mért szeretlek... 9. Sindölök a vesprémetemplom... 9. Szilvas falu gyászban van... 10. Hej! Budapest, Budapest... 11. Kákátörvén kolt a rucsa... 12. Repülj feccém ablakára... 13. Csegléd körül van egy malom... 14. Az én szemem, ez az egyik... 15. A szécseni halastó... 16. Hegedűző, furulyaszó, cimbalom... 17. Tegnapelőtt csütörtökön... 18. Ki volt itt, ki volt itt?... 19. Ez a kis lány megy a kútra (Hajnalka, hajnal előtt). 20. Hegedűző, lakodalom... 21. Édes anyám, meghalok... 22. Faragó Ferkó becsületes nevem... 23. Ennek a kis lánynak... 24. Rongyos csarda két oldala... 23. Tuló sorban esik az eső... 26. Elmentem én a templomba... 27. Zeidő, zeidő, rongyos zeidő... 28. Régi módi a lányoknál... 29. Halld-e te kis hamis... 30. Lám megmondtam szombat este... 32. Elátkozom ezt a cudar vi lágot... 32. Te vagy, te vagy, barna kis lány...

Énekhangra zongorakísérettel. Gyűjtő Tisza Aladár, Ára 3 frt.

EREDETI DALOK.

Szerző

Szabó Imre.

Zongorakísérettel ellátta

Erkel Gyula.

1. Áldjon meg a mindenható...
2. Tulipános a szüröm gallérja...
3. Ez a világ még soha sem látott...
5. A cigány bűje.

Ára 1 frt

SOLDOSNÉ

kedvelt dala.

Hai eredeti a széki népdal, melyeket Soldosné asszony a „Leány körben” s más népszínművekben a népszínműben leggyakrabban szolokt énekelni.
1. Körül van már Szatmár kerítve... 2. Kerek az én kalapom... 3. Vörös bort ittam az este...
Csicsáéknál ég a világ... 4. Szeretlek anygálom...
5. Fiafalvi halastóba... (Székely nótá). 6. Azért jó a disznótör...

Énekhangra zongorakísérettel alkalmata

Erkel Gyula.

Ára 80 kr.

ELEMÉR DALAI.

20 dal,

melyek közül többet Tamássy József az újabb népszínművekben átálános tetszés közt énekel.

1. Huzzad cigány, szívetjáró hangon... 2. Nincs a földön oly édes érzeler... 3. Be szomorú az az élet éneke... 4. Dani megígérte meg a gölya... 5. Hívos erdő... 6. Háro forint a szoborban... 7. Ez a kis lány azt hiszi... 8. Szőlők, avagy ne is szőlők... 9. Csak egy szép lány van a világon... 10. Lombos ágra... 11. A te picit piros ajkad... 12. Ha én kecskemről gondolkodom... 13. Kertek alatt van egy árok... 14. Hej de nagyon elfogott a bánat... 15. Összejártam Ungot, berket... 16. Rózsabokor a domboldalon... 17. Kikiris bokor a kertbe... 18. Halál madár... 19. Hej a legény mind oly csalfa... 20. Hogy maradna hű a lány...

Énekhangra zongorakísérettel szerző:

Szentirmay Elemér (Németh János)

Ára 2 frt.

KEDVELT NÉPDALOK

III. füzet.

1. Vékony haja van a piros almának... 2. Csók, csók, csók... 3. Azért hű én szegény vagyok... 4. Kerek az én kalapom... 5. Egyet kettőt ha perdülök... 6. Vigan fiúk... 7. Sárgán virágzik a rózsa... 8. Hullámzó Balaton közepén... 9. Nincs oly legény a faluban mint sta... 10. Kísérj ki rózsám szíromig... 11. Zápor esik a határon... 12. Kék virágot virágozt... 13. Klárinétos az én nótám fujja... 14. Amott egy nagy cserfa zöldül... 15. Három huszár a csárdában... 16. Cifra szóróm szegre van akasztva... 17. Csárdás élet... 18. Csárdás élet... 19. Csárdás élet... 20. Csárdás élet...

Énekhangra zongorakísérettel szerző:

TISZA ALADÁR.

Ára 1 frt 50 kr.

Az itt elősorolt gyűjteményekben a dalok akként vannak zongorára alkalmazva, hogy azokat ének nélkül is lehet játszani, miután a dallamhangok a zongora részben is benn feleltatnak.

Zeneművek megrendelésénél legcélszerűbb a postadíj elkerülése tekintetéből, az összeget postán utalványozni; mely esetben bármely hangjegy bérmentve küldetik meg.

Ajánlom egyidejűleg gazdagon felszerelt zenemű-raktáromat; különösen a hírneves „Edition Peters” eziműölcső és kedvelt kiadásokat, melyek folyvást raktárban vannak.

Zenemű-jegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek meg.

CSATATÉRKÉFEK a keleti háboru színteréről

25 krtól 1 frtig,

hozza való zászlócskák (törökök, szerbek, montenriak s felkelők) tucetjé 10 kr. darabja 1 kr.

MÉRÉ PAULINA

REGÉNY LEVELEKBEN.

Irta Cherbuliez Victor. Fordította Julia.

A két kötet ára 2 frt.

Távirdai gép- és kapcsolástan.

A posta- és távirda intézetnél alkalmazottak használatára.

50 kömetszetű ábrával.

Irta SZÉKELY ISTVÁN magy. kir. távirdatiszt. Ára 1 frt 60 kr.

Az új cselédtörvény.

(Életbe lépett 1876. május 1-én.)

TÖRVÉNYCZIKK

A CSELÉD ÉS GAZDA KÖZÖTTI viszony szabályozásáról,

a gazdasági munkásokról és a napszámosokról.

Ára fűzve 20 kr. postán küldve 22 kr.

A tűzoltás Kolozsvárt.

Tűzoltók és a tűzoltás iránt érdeklődő közönség szánára.

C. D. Magirus és L. Jung utá

a kolozsvári viszonyokhoz alkalmazva.

Irta Bartha János,

sz. kir. Kolozsvár város és a kolozsvári önkéntes

tűzoltók orvosa.

Ára 50 kr. Postán küldve 52 k.

Csapó Sándor Kolozsvárt.

(227)

Van szerencsém a t. cz.

Építész, Asztalos, Lakatos, Kárpitos és Bádigos mester urakat figyelmeztetni,

miután a vasalás és többféle abba a szakmába vágó cikkekkel,

ugy az asztalos szerszámokkal fel akarok hagyni,

ezen cikkekkel

gyári áron alól számítom.

Méltóztassanak tisztelt urak megtekintés végett a nagy

Bazáromat meglátogatni.

Csapó Sándor Kolozsvárt.

Nyomatott Stein János m. k. egyetemi nyomdászattal az ev. ref. tanoda bettivel Kolozsvárt.